Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Møteinnkalling

Utvalg:	**Verneområdestyret for SVR**
Møtested:	Lokstallen i Ålgård, Torgveien 7
Dato:	12.06.2020
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 90505902. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Foto: Statens Naturoppsyn

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Sidenr
ST 20/20	Godkjenning av innkalling og saksliste	5
ST 21/20	Orienteringer	5
ST 22/20	Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar	5
RS 98/20	Referatsaker	5
RS 99/20	Søknad om restriksjoner på Urevassvegen	
RS 100/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Trogumsdalen mv. Ola Nesland 10/1. Bykle kommune.	
RS 101/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. 1/7 Storhedder. Rhett Tønnesen. Bykle kommune.	
RS 102/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Viki - Åsane. 9/6 Bjarne Bratteland. Bykle kommune	
RS 103/20	Tillatelse til transport med helikopter i forbindelse med frakt av felt vilt, gnr/ bnr 102/ 4/8 i Hægebostad kommune, SVR-LVO	
RS 104/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. 2/8 Nedre Kalsvatn. Dag Hovden. Bykle kommune	
RS 105/20	Tillatelse til transport med snøskuter i forbindelse med frakt av nødvendig proviant ,brensel og annet utstyr til hyttet knyttet til landbruksnæring i SVR	
RS 106/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Finndalen, Ånebjør og Langsvatna i Bygland og Åseral kommune. Gunnar Eivind Greibrokk.	
RS 107/20	Innvilga søknad om forlenga dispensasjon til snøskutertransport i Vormedalsheia og Lusaheia landskapsvernområder, gnr/bnr, 144/1, Hjelmeland kommune	
RS 108/20	Innvilga søknad om utvida dispensasjon til snøskutertransport i samband med ekstraordinært tilsyn med kraftlinjer i Steinbuskardet-Hisdal biotopvernområde og Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, Bykle kommune	
RS 109/20	Innvilga søknad om snøscooterløyve i SVR.	

Pytten og Austre Kvihei beitelag. Tore Fuglestad. Bygland kommune.

RS 110/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. 6/9 Trogsvassbui. Tom Jebsen. Bygland kommune.

RS 111/20 Innvilga søknad om snøscooterløyve i SVR. 10/4 Trogumsdalen. Bjørgulf Nesland. Bykle kommune

RS 112/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Skrubbhus, 4/26. Sverre Ulland. Bygland kommune.

RS 113/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gaukheilegå og Strandelegå. Tarjei Langeid. Bykle kommune.

RS 114/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter og ATV med belte til Sloaros turisthytte. Revidert løyve. DNT sør. Bykle kommune.

RS 115/20 Innvilga søknad om helikoptertransport til Stakkstøl i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 38/1, Hjelmeland kommune

RS 116/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Vasstøl og Skithol i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 39/2, Hjelmeland kommune

RS 117/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til driftehytte ved Frafjordstølen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 55/6, Gjesdal kommune

RS 118/20 Tillatelse angående dispensasjon til bruk av drone ved Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, Sandnes kommune

RS 119/20 Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone ved Månafossen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 60/1-2, Gjesdal kommune

RS 120/20 Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone ved Månafossen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 60/1-2, Gjesdal kommune

RS 121/20 Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone ved Månafossen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 60/1-2, Gjesdal kommune

RS 122/20 Innvilga søknad om snøskuterløyve i verneområdet SVR. Grånetjønnlega 4/25 Reidunn Ulland von Brandis. Bygland kommune.

RS 123/20	Tillatelse til transport med snøskuter i forbindelse med frakt av nødvendig material, brensel, utstyr og annen proviant til hytte ved gnr/bnr 2/1 ved Dapen i Åseral kommune, SVR LVO	
RS 124/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Vesle Førsvatn- 1/7 Trygve Breive. Bykle kommune.	
RS 125/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Vatnedalsvegen. 6/66 Ingrid Løyning Berntsen. Bykle kommune.	
RS 126/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR 9/5. Viki - Storevatn og Skarg - Bratteland. Ander Helge Bratteland	
RS 127/20	Innvilga søknad om bygging av felles utedo ved Bossbustøylane 47/3 Olav Nomeland. Valle kommune.	
RS 128/20	Innvilga søknad om å arrangere turløpet Hovden Ultra. Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane lvo. og Hovden naturreservat i Bykle kommune.	
RS 129/20	Innvilga søknad om bruk av snøscooter til snømåling. Otra kraft. Bykle kommune.	
ST 23/20	Søknad om midlar til villreinprosjekt i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane 2020. Norsk villreinsenter.	6
ST 24/20	Ny merknad angående høring av kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Agder	13
ST 25/20	Ny brukarorientert nettside for verneområda i SVR	18
ST 26/20	Svar på søknad om tillatelse for motorisert ferdsel og graving rundt hytte i Grytdalen hyttefelt i Sirdal kommune, SVR-LVO	23
ST 27/20	Søknad om ettergodkjenning av merking av løype til Skoræ. Åseral kommune.	29
ST 28/20	Eventuelt	34

ST 20/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

ST 21/20 Orienteringer

ST 22/20 Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar

RS 98/20 Referatsaker

RS 99/20 Søknad om restriksjoner på Urevassvegen

RS 100/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Trogumsdalen mv. Ola Nesland 10/1. Bykle kommune.

RS 101/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. 1/7 Storhedder. Rhett Tønnesen. Bykle kommune.

RS 102/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Viki - Åsane. 9/6 Bjarne Bratteland. Bykle kommune

RS 103/20 Tillatelse til transport med helikopter i forbindelse med frakt av felt vilt, gnr/ bnr 102/ 4/8 i Hægebostad kommune, SVR-LVO

RS 104/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. 2/8 Nedre Kalsvatn. Dag Hovden. Bykle kommune

RS 105/20 Tillatelse til transport med snøskuter i forbindelse med frakt av nødvendig proviant ,brensel og annet utstyr til hyttet knyttet til landbruksnæring i SVR

RS 106/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Finndalen, Ånebjør og Langsvatna i Bygland og Åseral kommune. Gunnar Eivind Greibrokk.

RS 107/20 Innvilga søknad om forlenga dispensasjon til snøskutertransport i Vormedalsheia og Lusaheia landskapsvernområder, gnr/bnr, 144/1, Hjelmeland kommune

RS 108/20 Innvilga søknad om utvida dispensasjon til snøskutertransport i samband med ekstraordinært tilsyn med kraftlinjer i Steinbuskardet-Hisdal biotopvernområde og Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, Bykle kommune

RS 109/20 Innvilga søknad om snøscooterløyve i SVR. Pytten og Austre Kvihei beitelag. Tore Fuglestad. Bygland kommune.

RS 110/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. 6/9 Trogsvassbui. Tom Jebsen. Bygland kommune.

RS 111/20 Innvilga søknad om snøscooterløyve i SVR. 10/4 Trogumsdalen. Bjørgulf Nesland. Bykle kommune

RS 112/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Skrubbhus, 4/26. Sverre Ulland. Bygland kommune.

RS 113/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Gaukheilegå og Strandelegå. Tarjei Langeid. Bykle kommune.

RS 114/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter og ATV med belte til Sloaros turisthytte. Revidert løyve. DNT sør. Bykle kommune.

RS 115/20 Innvilga søknad om helikoptertransport til Stakkstøl i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 38/1, Hjelmeland kommune

RS 116/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Vasstøl og Skithol i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 39/2, Hjelmeland kommune

RS 117/20 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til driftehytte ved Frafjordstølen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 55/6, Gjesdal kommune

RS 118/20 Tillatelse angående dispensasjon til bruk av drone ved Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, Sandnes kommune

RS 119/20 Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone ved Månafossen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 60/1-2, Gjesdal kommune

RS 120/20 Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone ved Månafossen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 60/1-2, Gjesdal kommune

RS 121/20 Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone ved Månafossen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 60/1-2, Gjesdal kommune

RS 122/20 Innvilga søknad om snøskuterløyve i verneområdet SVR. Grånetjønnlega 4/25 Reidunn Ulland von Brandis. Bygland kommune.

RS 123/20 Tillatelse til transport med snøskuter i forbindelse med frakt av nødvendig material, brensel, utstyr og annen proviant til hytte ved gnr/bnr 2/1 ved Dapen i Åseral kommune, SVR LVO

RS 124/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR. Vesle Førsvatn - 1/7 Trygve Breive. Bykle kommune.

RS 125/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Vatnedalsvegen. 6/66 Ingrid Løyning Berntsen. Bykle kommune.

RS 126/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i SVR 9/5. Viki - Storevatn og Skarg - Bratteland. Ander Helge Bratteland

RS 127/20 Innvilga søknad om bygging av felles utedo ved Bossbustøylane 47/3 Olav Nomeland. Valle kommune.

RS 128/20 Innvilga søknad om å arrangere turløpet Hovden Ultra. Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane lvo. og Hovden naturreservat i Bykle kommune.

RS 129/20 Innvilga søknad om bruk av snøscooter til snømåling. Otra kraft. Bykle kommune.

Verneområdestyret Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsmuseet Rysstad,
Setesdalsvegen 3273, 4748 Rysstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47
fmavjth@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/3154-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 18.05.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	23/20	12.06.2020

Søknad om midlar til villreinprosjekt i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane 2020. Norsk villreinsenter.

Vedlegg:
1 Søknadsbrev 2020_felles

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret er positiv til at styringsgruppa for GPS-merkeprosjektet vert vidareført som møtearena for vidare fagleg oppfølging av fokusområda og eventuelle tiltak i desse.

Stipulert totalkostnad for 2020 på kr. 300 000 synast for høge i høve til planlagt aktivitet. For 2020 løyver verneområdestyret eit tilskot avgrensa til maksimalt kr. 20 000. Verneområdestyret føreset at eit fleirtal av dei andre aktørane jamfør søknaden, støtter prosjektet økonomisk. Beløpet på kr. 20 000 vert finansiert med midlar frå verneområdestyret sitt budsjett.

Verneområdestyret meiner det må jobbast vidare med spissing av mandat, arbeidsområde og oppgåvene til styringsgruppa. I tillegg må samansetning av styringsgruppa drøftast nærmare. Dette må ligge føre før verneområdestyret handsamar ein eventuell søknad om tilskot for 2021 og utover. Til finansiering av dette legg verneområdestyret opp til å nytte midlar ståande på fond i Valle kommune føresett at dette godkjennast av bidragsytarane. Forvaltningssekretariatet får i oppdrag å avklare dette no, med siktemål at innestående beløp vert øyremerkt framtidig oppfølging og tiltak i fokusområda.

Verneområdestyret er pådrivar for fleire avbøtande tiltak som omtala i saka. Verneområdestyret legg til grunn at arbeidet held fram men der ein finn ein høveleg samarbeidsform med styringsgruppa.

Verneområdestyret syner elles til merknadar i saka.

Saksopplysninger

Norsk Villreinsenter sør (NVS) på Skinnarbu har søkt verneområdestyret med fleir, om pengar til eit villreinprosjekt i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane. Det er søkt verneområdestyret om kr. 50 000 for 2020 og med ei total kostnadsramme på kr. 300 000 i 2020. Sjå søknad datert 15.1.2020 i vedlegg 1.

Bakgrunnen for søknaden er GPS – merkeprosjektet som vart avslutta i 2018 med påfølgjande rapport og tilråding av avbøtande tiltak. Verneområdestyret vart presentert for dette i samband med opplæringa 22. januar 2020. Ei eiga styringsgruppe har hatt ansvar for gjennomføring av GPS-merkeprosjektet. Denne har vore breitt samansett og ein viktig møtearena i prosjektet. Samansetninga av styringsgruppa er teken inn lenger ned i saka.

Styringsgruppa for GPS-merkeprosjektet er ikkje formelt lagt ned. Søknaden frå NVS gjeld finansiering av ei vidareføring av styringsgruppa som møtearena. Det er tenkt at styringsgruppa skal ha ei rolle knytt til:

- Fagleg oppfølging av fokusområda og avbøtande tiltak som skal prøvast ut ref. GPS-merkerapporten
- Før- og etterundersøkingar av tiltak som vert prøvd ut
- Tiltak i kjølevatnet av innføringa av kvalitetsnorm for villrein

I søknaden er det lagt vekt på at iverksetting av tiltak vil krevje eit breitt samansett fora av alle brukargruppene i heia. Styringsgruppa vil kunne ha ein slik rolle.

I søknaden er det teken atterhald om justering av mandat i prosjektet, samansetning av styringsgruppa og plan for drifta.

For 2020 er det lagt opp til to samlingar for styringsgruppa der ein mellom anna må innom konstituering, mandat, framdrift og økonomi. I tillegg kjem administrasjon og formidling frå prosjektet. Kostnadsramma for dette er som nemnd kr. 300 000 for første året (2020).

Styringsgruppa slik den har vore gjennom GPS-merkeprosjektet:

Statkraft v/Kåre Paulsen, leiar i styringsgruppa
Sira Kvina kraftselskap v/Per Øyvind Grimsby
Bykle kommune v/Sigrid Bjørgum
Kommunane i sørområdet v/Oddmund Ljosland
Suldal kommune v/Torkjel Myklebust
Vest-Agder fylkeskommune v/Bjørg Hellem
Fylkesmannen i Agder v/Tor Punsvik
Statens vegvesen sør v/Arne Heggland
Villreinnemnda v/Margit Smeland
Stavanger turistforening v/Kjell Helle Olsen
Forvaltningssekretariatet SVR v/Tarjei Haugen (etter kvart Jørn Haug)
Setesdal Ryfylke villreinlag v/Kristian Steine
Rettighetshavarane v/Kristian Eiken Olsen, Statskog
Statens Naturoppsyn v/Peter Hermansen
NINA v/Olav Strand (fagleg leiar)
Miljødirektoratet v/Vemund Jaren (observatør)
Norsk Villreinsenter sør v/Marianne Singsaas (observatør)

Vurdering

GPS-merkeprosjektet har gjeven mykje kunnskap om korleis ferdsel og infrastruktur påverkar reinens bruk av områda. Dette har vore eit forskningsprosjekt og med ei tilråding av avbøtande tiltak. Kva vi nyttar kunnskapen til og kva tiltak som skal settast ut i livet vil til sjuande og sist vera eit politisk spørsmål.

Søknaden er lite spissa og der mykje står att å avklare i høve til mandat, framdrift og arbeidsområde. Dette er då også søkar ope om og skuldast nok til dels at det var viktig å få sendt søknaden innan fristen hjå Miljødirektoratet. Det gir også aktørane høve til å påverke innhaldet i prosjektet i større grad enn om alt var spikra.

Ei breitt samansett styringsgruppe har utan tvil vore ein styrke i GPS-merkeprosjektet. Det har skapt ei større og breiare forståing for utfordringane villreinstamma står overfor og det har brakt aktørane tettare saman. Samstundes er ein nå over i ein ny fase der hovudvekt vil ligge på iverksetting av tiltak, til dømes flytting av turisthytter og stiar, avgrensing av ferdsel på anleggsvegar, jaktfredningssoner og terskel i magasin. Det synast fornuftig at styringsgruppa har ei form for koordinerande rolle i dette vidare, men det er avgjersle om iverksetting av tiltak i dei fleste tilfelle vil ligge utanfor styringsgruppa, til dømes hjå kommunar, regulant, verneområdestyret, NVE, turistforeiningane mfl. Særleg viktig blir det å involvere kommunar og grunneigarar i gjennomføringa. Styringsgruppa bør difor ha eit særleg auga på dette ved endeleg samansetning av styringsgruppa.

Verneområdestyret er pådrivar for iverksetting fleire av dei tilråda tiltaka i GPS-merkerapporten. Dette gjeld flytting av Øyuvsbu turisthytte med tilhøyrande løypenett og avgrensing av ferdsla på veg til Store Urevatn i Bykle. Verneområdestyret er også i dialog med Stavanger turistforening om flytting av Storsteinen turisthytte gjennom planane for ei ny Skansen turisthytte. Forvaltar legg til grunn at dette arbeidet held fram men der ein må finne ei høveleg samarbeidsform med styringsgruppa.

Økonomi
Ei kostnadsramme på kr. 300 000 for inneverande år synast mykje særleg når ein ikkje kan forvente særleg aktivitet før til hausten. Her har nok også korona-situasjonen gjort at lite har skjedd denne våren.

Verneområdestyret har lite friske midlar å gå inn med i slike prosjekt. Tiltak i verneområda er øyremerka skjøtsel og tilrettelegging og kan neppe nyttast til prosjektet. Dei siste åra har verneområdestyret hatt rimeleg romsleg økonomi og der dei på slutten av året har kunne nytta noko midlar til ymse tiltak. Ulempa er sjølvsagt at gjerne må til slutten av året før ein veit kor mykje ein har å rutte med.

Attende i 2014 vart sett av midlar til *Kartlegging av verneverdiar i Aust-Agder.* Dette med bidrag frå Bykle kommune, Valle kommune, Bygland kommune, skjønsmidlar frå Fylkesmannen i Aust-Agder og frå fond i SVR. Lite av desse midla er nytta og det står om lag kr. 500 000 på kontoen, noko av dette som fordringar. Det kan vera aktuelt å søke bidragsytarane om at midlane vert overført eit nytt villreinprosjekt som omtala i denne saka.

Konklusjon

Forvaltar er positiv til at styringsgruppa for GPS-merkeprosjektet vert vidareført. Det må jobbast vidare med mandat, samansetning av styringsgruppa og arbeidsområde. Verneområdestyret løyver kr. 20 000 til prosjektet for 2020. Midla vert teken frå verneområdestyret sin konto. For tilskot utover 2020 vert det lagt opp til å nytte midlar ståande i Valle kommune, føresett at dette godkjennast av bidragsytarane.

Nytt villreinprosjekt
Setesdal Ryfylke heiane
v/Norsk Villreinsenter Sør - sekretariat

Dykkar ref:
Vår ref: Lena Romtveit
Stad: Skinnarbu
Dato: 15.01.20

Sjå adresseliste.

Søknad om midlar til villreinprosjekt i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane 2020.

Bakgrunnen for søknaden og prosjektets organisering

Villreinprosjektet i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane (med GPS-merking av villrein), blei avslutta i 2018 og sluttrapportert i 2019. Dette avrundast formelt med eit eige sluttseminar no i 2020; den 22. januar i Kristiansand. Seminaret får brei deltaking både politisk og frå andre interessentar og instansar.
På dette seminaret vil sluttrapporten bli gjennomgått, saman med anbefalingane mellom anna ift. tiltak i fokusområda som er utpeika og handsama i eigne arbeidsgrupper gjennom prosjektperioden.
I kjølvatnet av dette ser ein eit behov for å oppretthalde den møtearenaen som styringsgruppa for dette prosjektet har vore. Dette då vidare fagleg oppfølging av fokusområda, eventuelle tiltak og før-etterundersøkingar av slike, vil krevje eit breitt samansett fora av alle brukargruppene i villreinfjellet. Dette blir ikkje minst viktig også i ljos av det arbeidet som skal gjerast i følgje den komande Kvalitetsnormen for villrein, der delnormen om areal og menneskeleg påverknad tek for seg akkurat desse tema.
Bakgrunnen for denne søknaden er difor at ein frå Norsk villreinsenter Sør si side er oppteken av å ikkje miste denne viktige arenaen, men snarare bygge den vidare som eit breitt samansett og fagleg samlingspunkt i arbeidet med å sikre villreinen gode livsvilkår og leveområde i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane.
Temaet og spørsmålet om vidare deltaking for aktuelle instansar vil bli tatt opp i eit eige møte med styringsgruppa som har vore i villreinprosjektet til no, under møtet i Kristiansand den 22. januar. Ein vel likevel å koma med ein søknad i dag, med nokre hovudpunkt ein ser for seg at eit villreinprosjekt på Vestheia bør arbeide vidare med i åra som kjem, då fristen hjå mange offentlege organ går ut i dag. Det vil difor kunne ventast justeringar i prosjektets mandat, samansetting og planar når ei styringsgruppe er på plass og ein er komen i gang litt lengre ut på året, men det vil sjølvsagt også dei omsøkte instansane vera invitert til å delta i og påverke.

Forventa kostnader 2020

Då ein ved søknadstidspunktet ikkje har klar styringsgruppe for dette prosjektet vidare, er heller ikkje endeleg agenda eller framdriftsplan for 2020 endeleg klar. Det som ein likevel veit er at det vil vera aktuelt med inntil to samlingar i prosjektet der ein mellom anna må gå igjennom konstituering, mandat, framdrift og økonomi. I tillegg kjem administrasjon og formidling frå prosjektet. Det vil difor vera eit rimeleg nivå å gå ut ifrå at kostnadane dette fyrste året i prosjektets nye form, vil ligge på ca. kr. 300.000,-.

Framlegg til finansiering

Prosjektleiing vil søke om totalt kr 300.000,- for 2020, med litt ulik fordeling mellom aktuelle bidragsytarar (tabell 1). Fleire bidragsytarar vil truleg vera aktuelle og koma til vidare utover i prosjektet. Årets søknad

Norsk Villreinsenter Nord: NO-2661 Hjerkinn | +47 95 05 47 55 | E-post: post.nord@villrein.no
Norsk Villreinsenter Sør: NO-3660 Rjukan | Telefon: +47 35 08 05 80 | E-post: post.sor@villrein.no
Stiftelsen Norsk Villreinsenter: NO-7485 Trondheim | Telefon: +47 48 10 10 48

Org.nr: NO 990 697 809 MVA
www.villrein.no

går i fyrste omgang til instansar ein ser umiddelbart at vil ha ein funksjon og trulegvis behov inn i eit slikt prosjekt.

Tabell 1: Kostnadsfordelinga er føreslegen som fylgjer:

Miljødirektoratet:	50 000
Fylkesmannen Agder	30 000
Fylkesmannen i Rogaland	30 000
Fylkesmannen i Vestfold og Telemark	20 000
Fylkesmannen i Vestland	20 000
Agder fylkeskommune	30 000
Rogaland fylkeskommune	30 000
Vestfold og Telemark fylkeskommune	20 000
Fylkeskommunen i Vestland	20 000
Verneområdestyret for SVR	50 000
Samla omsøkt beløp for 2020:	**kr 300.000,-**

Underteikna vonar desse tankane om eit vidare villreinprosjekt i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane er av interesse og ser fram til svar på denne søknaden så snart som råd og helst innan 1. mars 2020.

Eventuelle direkte innbetaling (utan faktura) går til NINAs konto nr: 4200 22 50505, og merkast med *Prosjekt nr 12459000*.

Med helsing

Lena Romtveit
Norsk Villreinsenter Sør (sekretariat)
lena.romtveit@villrein.no
mob.: 415 15 616

Adresseliste (sendt på e-post og i ESS):

Fylkesmannen i Rogaland, Postboks 59, Sentrum, 4001 Stavanger
Fylkesmannen i Agder, Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal
Fylkesmannen i Vestland, Postboks 7310, 5020 Bergen
Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, Gjerpensgate 14, 3716 Skien
Agder fylkeskommune, Postboks 517 Lundsiden, 4605 Kristiansand S
Vestfold og Telemark fylkeskommune, Postboks 2844 Kjørbekk, 3702 Skien
Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 4785 Trondheim
Verneområdestyret for Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane

Kopi sendt som e-post:

Statnett SF Region Sør-Norge, Hylen, 4237 Suldalsosen
Statkraft, Region Vest-Norge, Pb 233, 4201 Sauda
Norsk Hydro ASA, Nesflaten, 4244 Nesflaten
Otteraaens Brugseierforening, c/o Otra Kraft, 4746 Rysstad
Sira Kvina Kraftselskap, Pb. 38, 4440 Tonstad
Lyse Produksjon AS, Pb. 8124, 4069 Stavanger
Agder Energi Produksjon AS, Serviceboks 603, 4606 Kristiansand
NINA v/Olav Strand
Miljødirektoratet v/Vemund Jaren
Villreinnemnda for Setesdalsområdet v/sekretær Jarle Lunde
Suldal kommune, Eidsvegen 7, 4230 Sand
Sirdal kommune, Tonstadvegen 28, 4440 Tonstad
Bykle kommune, Rådhuset, 4757 Bykle
Valle kommune, Postboks 4, 4747 Valle
Kvinesdal kommune, Nesgata 11, 4480 Kvinesdal
Hægebostad kommune, Birkeland, 4595 Tingvatn
Åseral kommune, Gardsvegen 68 Kyrkjebygd, 4540 Åseral
Bygland kommune, 4745 Bygland
Gjesdal kommune, Rettedalen 4, 4330 Ålgård
Statens vegvesen Region Sør, Postboks 723 Stoa, 4808 Arendal

Verneområdestyret Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/2414-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 26.05.2020

Utvalg	**Utvalgssak**	**Møtedato**
Verneområdestyret for SVR	24/20	12.06.2020

Ny vurdering angåande høyring av kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Agder og Rogaland

Forvaltars innstilling

For allereie verna areal i Agder og Rogaland vil ein eventuell KULA status ikkje få nokon praktisk betydning. I sin høyringsuttale vil derfor vereområdestyret berre kort slå fast at ein er positiv til auka fokus på viktige kulturhistoriske landskap, men at ennå ei sone i desse heiområda lett kan skape forvirring. I uttalen vil ein og signalisere at det bør knyttast økonomiske verkemiddel til denne ordninga.

Saksopplysningar

<u>Bakgrunn for ny vurdering av høringen:</u>

Verneområdestyret behandla 18 mars 2020 en uttale til Riksantikvaren angåande forslag til områder som ligger innanfor verneområdet, som kan bli en del av kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Agder. I ettertid har det komme inn tilsvarande høyringsbrev for Rogaland.

<u>Forvaltar hadde ved første gangs behandling følgande innstilling:</u>

Verneområdestyret forråder at allereie vernet areal i SVR får status som kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. Disse områdene er allerede vernet som landskapsvernområde med en verneforskrift som tar særlig omsyn til landskap og kulturminne. En ny sone kan skape urealistiske forventning om tiltak i verneområde som kan skade verneformål og verneverdier.

Verneområdestyret hadde følgende kommentarer (utklipp fra møteprotokoll):

Nytt framlegg frå Steinar Kyrvestad:

Verneområdestyret er positive til at deler av SVR får status som Kulturhistoriske landskaper av nasjonal interesse. Auka fokus og status for kulturminne i SVR vil være positivt for moglegheita til å take vare på og skaffe pengar til og ivaretake kulturminne i SVR.

Kulturminnevernet er ofte ein god alliert i å få tillating til å take vare på kulturminne. Døme på dette er seterbygningene i Vestlie på Hjerkinn.

Saka vert utsett. Verneområdestyret må vite meir om kva konsekvensar og moglegheiter som ligg i ein status som Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse Forvaltningssekretariatet ber om utsett høyringsfrist til 1. mai. Ny handsaming i verneområdestyret før dette (skype).

Bakgrunn for høringen
For å bidra til å ivareta nasjonalt viktige landskap utarbeider Riksantikvaren et landsomfattande register over Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA - registeret). Dette er et oppdrag frå Klima - og miljødepartementet og et bidrag til å følge opp den europeiske landskapskonvensjonen, som Norge har godkjent. Konvensjonen legger vekt på at landskap er en felles ressurs som må sikre gjennom målretta planlegging, forvaltning og vern. For å kunne gjøre dette på en god måte er det blant annet behov for å kartlegge og prioritere landskap. Kulturminneforvaltningen har et særskilt ansvar for å holde oversikt over og velgje ut kulturhistorisk verdifulle landskap.

KULA - registeret skal omfatte landskap av nasjonal kulturhistorisk interesse. Det er et sentralt kunnskapsgrunnlag og skal signalisere tidleg og tydeleg hvilke landskap det må tas særlige hensyn til i areal - og sektorplanlegging. Slik vil kulturminneforvaltningen være mer forutsigbar for kommunenes og sektorenes arealplanlegging og forvaltning av landskap. Målet er å bidra til en god forvaltning av landskap generelt og disse nasjonalt viktige landskapene spesielt.

Målet er at registeret skal bidra til at kommunene og andre har et bevisst forhold til kvalitetene i landskapet og landskapsendringer når de planlegger og forvalter det. Slik kan det som er karakteristisk og verdifullt videreføres og styrkes.

Høyringsutkastet omfattar til samen 8 landskap i Agder og 17 landskap i Rogaland. To av landskapene i Agder berører Setesdal -Vestehei og Ryfylkheiane landskapsvernområde; *Heibergheiane* (Sirdal, Valle og Bykle kommune) og *Knaben og Knabeheia* (Kvinesdal kommune). For Rogaland berører eit landskap Kvanndalen og Dyraheio landskapsvernområder; Suldalslågen og Suldalsheiane (Suldal kommune, eit anna av landskaps berører Lusaheia landskapsvernområde; Viglesdalen (Hjelmeland

kommune), mens eit tredje berører Frafjordheiane landskapsvernområde; Lysefjorden (Sandnes kommune) sjå figurer under.

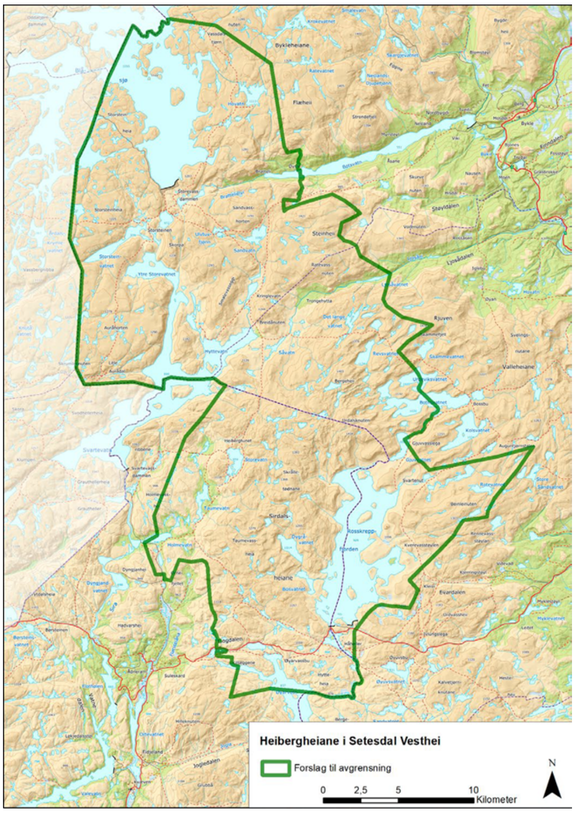

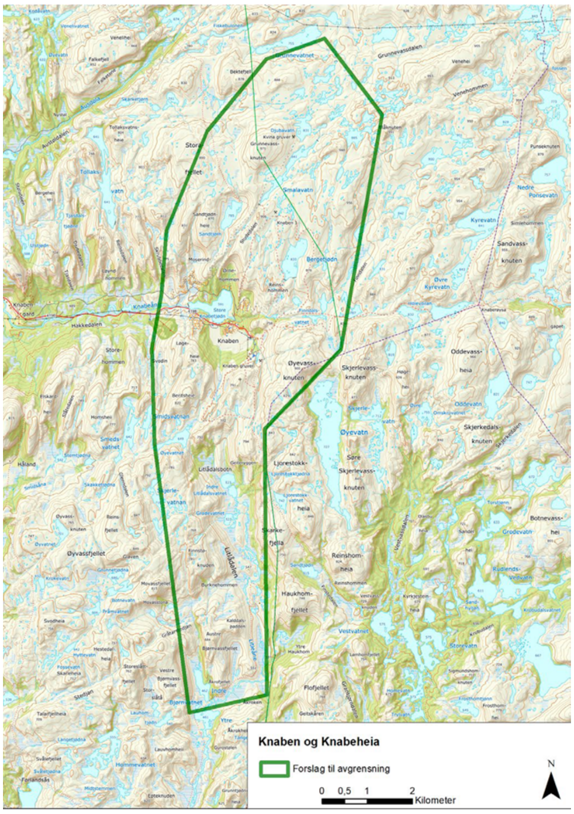

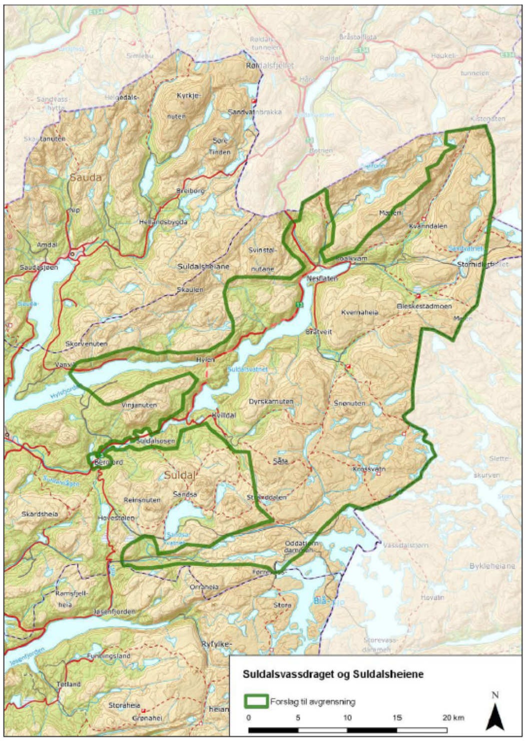

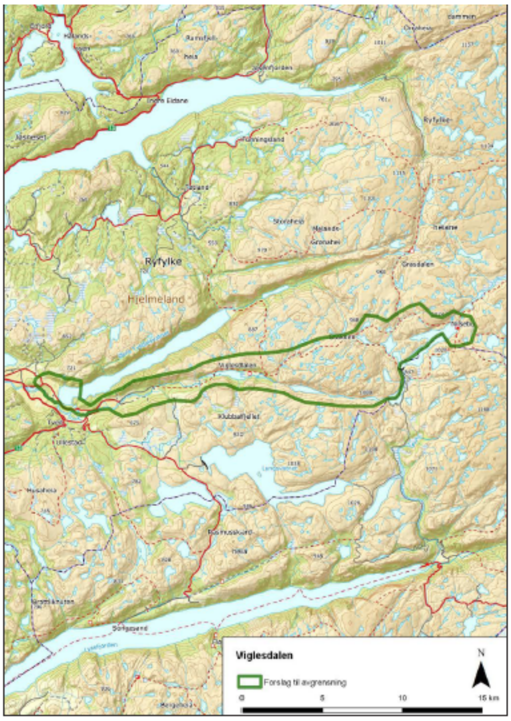

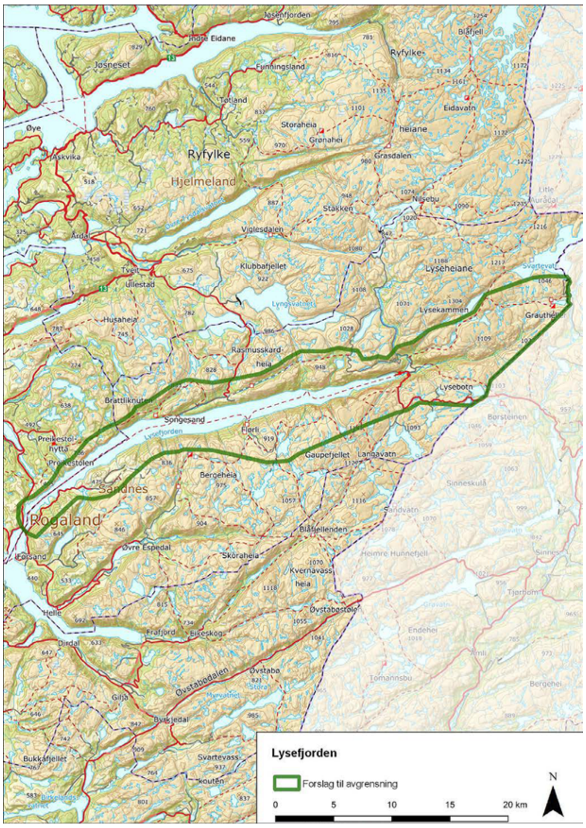

Området riksantikvaren kaller «Heibergheiene» ligger i sin helhet innanfor verneområde for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde, området Knaben og Knabeheia ligger ca. 1/3 del innanfor dette verneområdet. For området Suldalslågen og Suldalsheiane er om lag 2/3 verna areal, mens det Lysefjorden er om lag ¼ av området som er verna. Viglesdalen omfattar berre i liten grad verna areal.

- Ein grundig gjennomgang av bakgrunn for og innhald i KULA prosjektet kan ein finne i denne lenka :

https://ra.brage.unit.no/ra-xmlui/handle/11250/2611211

- Høyringsnotatet for Agder finn du i denne lenka: https://www.riksantikvaren.no/prosjekter/kulturhistoriske-landskap-av-nasjonal-interesse-kula/

- Høyringsnotatet for Rogaland finn du i denne lenka https://ra.brage.unit.no/ra-xmlui/handle/11250/2653954

Vurdering

Det går fram av høyringsbrevet at gjeldande verneføreskrifter i verneområda ikkje blir påverka av ein eventuell KULA status. For areala utanfor verneområda skal KULA områda markeres som ei omsynssone i kommunane sine plankart. Det skal og knyttast retningslinjer til desse omsynssonene.
På grunn av at det allereie eksisterer mange ulike soner i desse heiområda (som til dømes soner på vernekart, forvaltningsplan og Heiplanen), bør ein være varsam med å innføre nye soner. Det er positivt at Riksantikvaren ønskjer eit sterkare fokus på viktige kulturhistoriske landskap, men det er ein svakheit at det ikkje blir knyt økonomiske verkemiddel til ordninga.

Fleire SVR kommunar har levert høyringsuttale og Bykle kommune er ueinig at villreinareal får status som kulturhistorisk landskap. Dei har også den argumentasjonen at områda allereie er bandlagt etter fleire lover og at endå ei omsynssone vil gjere det endå meir innfløkt å forvalte.

Andre kommunar meiner det er positivt med KULA register for å blant anna bruke det i formidling om sine områder.

Konklusjon

For allereie verna areal vil ikkje KULA registeret få nokon praktisk betydning. Verneområdestyret vil i uttalen signalisere at ein stiller seg bak intensjonen med ordninga. Og det bør bli knyta økonomiske verkemiddel til ordninga.

Verneområdestyret Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Garaneset, 4230 Sand

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47

www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/4865-0

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 05.06.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	25/20	12.06.2020

Ny brukarretta nettside for verneområda i SVR

Forvalters innstilling

Verneområdestyret er positive til at verdiskapingsprosjektet «Kunnskapsformidling om villrein og villreinfjellet» etablerer og dekker kostnadane for ei brukarretta nettside for verneområda i SVR, etter malen i «Designmanual for Norges nasjonalparker». Verneområdestyret er positive til at verdiskapingsprosjektet inngår og kostar ei fleirårig avtale om drift av nettsida.

Verneområdestyret tek over ansvaret for drifta av nettsida når verdiskapingsprosjektet blir avslutta 31.12.2021.

Verneområdestyret ønskjer at AU skal bli førelagt ei oversikt over innhald og funksjonar på nettsida før den blir sett i produksjon. AU skal og bli førelagt og godkjenne avtala om drift av nettsida før den blir inngått.

For detaljar om innhald og oppbygging av nettsida visast det til saksframlegget.

Saksopplysninger

Bakgrunn

Styringsgruppa for verdiskapingsprosjektet gav i møte 6. mars 2020 arbeidsgruppesekretærene i oppdrag å undersøke om det ville være mogleg å få på plass ein nettside for SVR, som eit verktøy for formidling og informasjon om verneområda i vid forstand.

I samband med dette har sekretærane vore i kontakt med Miljødirektoratet, Norsk villreinsenter, samt forvaltarane i verneområde som har ulike nettsider. Gjennom desse undersøkingane har det komme fram at det i fleire andre verneområde går føre seg eit arbeid med slike nettsider, og at

Miljødirektoratet har som målsetting at slike sider skal på plass i alle nasjonalparkar og større verneområde.

Miljødirektoratet sitt opplegg for brukarretta nettsider
Alle nasjonalpark/verneområdestyrer har i dag ei nettside. Desse er designa for å formidle informasjon om forvaltninga av verneområda, og fyller ikkje behova for informasjon som brukarane måtte ha. Vår nettside http://www.nasjonalparkstyre.no/svr/ er eit godt døme på ei slik nettside.

I samband med satsinga på utviklinga av merkevara «Norges nasjonalparker» har Miljødirektoratet fått utarbeidd ein designmanual i samarbeid med Snøhetta. Denne designmanualen inneheld mellom anna eit opplegg for nettsider https://designmanual.norgesnasjonalparker.no/maler/digitale-flater. Miljødirektoratet har stilt krav om at alle nasjonalparkstyra skal skaffe seg ei eiga nettside som er meir retta mot brukarane av verneområda, og oppfordrar alle verneområdestyrer om å bli med i ordninga. På desse nettsidene vil det til dømes være snakk om å gi informasjon om verneverdiar, natur og kulturopplevingar, turforslag, aktivitetstilbod, overnattingsmoglegheiter, serveringsstader, produsentar av lokal mat m.v Slik informasjon vil kunne bli gitt gjennom både; tekst, kart, bilete og gjerne film. Frå Miljødirektoratet si side vil det ikkje være eit krav om at ein slik nettside stadig blir oppdatert med nye nyheitssakar.

Plattforma i designmanualen er lett å bygge ut og utforme slik at den vil passe til lokale tilhøve. Til dømes har nasjonalparkane Folgefonna og Reisa fått til fine nettsider etter denne malen, sjå https://folgefonna.info/ og https://reisanasjonalpark.no/, sjølv om heller ikkje dei har utnytta alle moglegheiter. Trollheimen er eit døme på ei nettside frå eit landskapsvernområde http://trollheimen.info/
Miljødirektoratet ønskjer å komme bort frå dagens situasjon der verneområdestyra/ nasjonalparkstyra har valt mange ulike nettløysingar for sin kommunikasjon med brukarane. SVR og mange andre verneområde har allereie ei nettside som i hovudsak skal fylle behovet for forvaltninga, men kor ein og i varierande grad legg ut meir brukarretta informasjon. I løpet av 2020 kjem Miljødirektoratet til å flytte desse nettsidene over på ein ny plattform. I samband med denne omlegginga ønskjer Miljødirektoratet at desse nye sidene i ennå større grad skal konsentrere seg om forvaltninga sitt behov. Det vil si ein presentasjon av verneføreskrifter, og dokumenter frå møter i verneområdestyret og AU. Brukarretta informasjon om opplevingsmoglegheiter og aktivitetar i verneområda skal ikkje ligge på desse nettsidene.
Ein del nasjonalparkar med tung reiselivssatsing, har så langt valt og ikkje ha eigne brukarretta nettsider, og har heller hatt ein dialog med Visit Norway om innhaldet på deira sider. Dette er ei løysing som både Miljødirektoratet og ein del av verneområdeforvaltarane er skeptiske til. På denne måte vil forvaltninga miste noko av kontrollen over informasjonen, det har vore døme på at informasjon som er skadeleg for verneverdiane har blitt lagt ut på slike sider.

For at desse brukarretta nettsidene til verneområdestyra/nasjonalparkstyra skal bli meir attraktive og lettare å finne fram til. Har Miljødirektoratet gjort klar ei felles overbygningsside som seier litt generelt om verneområde i Noreg og visar vidare til sidene til dei ulike verneområda https://www.norgesnasjonalparker.no/ . Tanken er at denne skal stå fram i mylderet av nettsider når nokon søkar på nettet etter natur, nasjonalpark og Norge. Dette overbygningssida vil bli lansert denne veka og vi vil prøve å rekke å få lagt inn informasjon om SVR før sommarferien.

Som eigar av verdiskapingsprogrammet har Miljødirektoratet sett nokre rammer for bruken av midlane i dette prosjektet. Miljødirektoratet ønskjer ikkje at verdiskapingsmidlane skulle brukast til utarbeide generell informasjon om verneområda eller produksjon av ei standard brukarretta nettside. Dei kan likevel godkjenne eit slik prosjekt dersom sida får tydeleg vinkling mot villrein både når det gjeld føremål og innhald.

Vedtak i styringsgruppa for verdiskapingsprosjektet
I møte i styringsgruppa i verdiskapingsprosjektet 02.06.2020, vart det fatta vedtak om å gå vidare med etableringa av ei brukarretta nettside for SVR etter malen i «Designmanual for Norges nasjonalparker». Føresetnaden var at verneområdestyret godkjente planane og sa seg viljuge til å overta drifta av nettsida etter at verdiskapingsprosjektet vart avslutta.

Det vart vedtatt at verdiskapingsprosjektet skal stå for etableringskostnadane for ein slik side, samt kostnadane for produksjon av aktuelt innhald i sida som til dømes foto, filmar og kart. Verdiskapingsprosjektet skal og inngå og koste ei fleirårig avtale om drift av nettsida med eit eller fleire lokale firma. Denne avtalen skal og inkludere produksjon av nytt innhald og oppdateringar av nyheitssakar. Ein tek utgangspunkt i at avtalen skal gjelde utover avslutninga av verdiskapingsprosjektet i 2021.

Dersom verneområdestyret er positive til etableringa av ei ny nettside vil verdiskapingsprosjektet straks starte arbeidet med å hente inn tilbod frå lokale firma. Dette gjeld både oppsettet av nettsida, produksjon av innhald og innkjøp av foto, filmar og kartløysingar.

I sitt budsjett for 2020 har verdiskapingsprosjektet sett av kr 400.000,- til etablering av nettsida og produksjon av innhald. For 2021 er det sett av kr 500.000,- til produksjon av meir innhald og ei treårig driftsavtale for nettsida.

Vurdering

Designmanualen sitt oppsett verker og å være ei svært fleksibel plattform, som kan tilpassast svært mange av dei behova verneområdestyret har for å gje ut informasjon til brukarane av verneområda. God nettbasert informasjon vil bli stadig viktigare og dette er allereie eit område kor vi ikkje er gode nok. Med dei ressursane verdiskapingsprosjektet planlegg å legge ned i nettsida vil vi få eit svært godt utgangspunkt for å gjere ein betre informasjonsjobb framover.

Den planlagde omlegginga av våre eksisterande nettside er og eit vektig argument for å etablere ei ny nettside. Etter omlegginga skal denne nettsida ha ein reint forvaltningsfokus og bli ennå dårlegare tilpassa brukarretta informasjon enn den er i dag.

At Miljødirektoratet stiller krav om at den nye nettsida må ha eit tydleg villreinfokus er heilt uproblematisk etter forvaltningssekretariatet si vurdering. Vi har allereie eit stort behov for å få ut villreinrelatert informasjon. Dette behovet vil og bli ennå større dei neste åra i samband med gjennomføring av anbefalte tiltak frå GPS-merkeprosjektet og innføringa av kvalitetsnorma for villrein.

Arbeidet med planlegginga av innhaldet på nettsida er på inga måte sluttført, men forvaltningssekretariatet har så langt gjort desse vurderingane:

Målgruppe
Det må gjerast ei nøye vurdering av kven som er målgruppa for ein slik side. Dette vil naturleg nok legge sterke føringar på kva slags innhald ein vil fylle den med.
Heilt kort kan ein sjå føre seg desse målgruppene:

- Lokale/regionale privatpersonar som søker nyhende og detaljert informasjon om villrein, samt andre verneverdiar og opplevingsverdiar
- Lokale/regionale organisasjonar som søker nyhende og detaljert informasjon om villrein, samt andre verneverdiar og opplevingsverdiar
- Kommersielle reiselivsverksemder som har aktivitet i og ved verneområda, som både søker informasjon om verneverdiar, villrein og vernereglar eller som ønskjer å informere om sine tilbod
- Barn, ungdom og skular i regionen som søker kunnskap om verneverdiar og opplevingsverdiar, samt opplysningar om aktivitetar i regi av verneområdeforvaltninga og andre aktørar
- Utanlandske og norske turistar som vil besøke verneområda vil heilt klart ha nytte av denne nettsida, men desse vil finne betre informasjon om reiseruter, overnatting og turforslag på meir reiselivsretta nettsider

Innhald
Etter vår vurdering må denne nettsida få ei tydeleg villreinvinkling. Det er stort behov for formidling av villreinrelatert informasjon og ein må kunne forsvare bruken av midlar frå verdiskapingsprosjektet. I den vidare oppfølginga av føreslegne avbøtande tiltak frå GPS merkeprosjektet er verneområdestyret tiltenkt ei sentral rolle. Det går nå føre seg fleire regionale/lokale prosessar som kan munne ut i konkrete tiltak som stenging av anleggsvegar og flytting av turistløyper. Undervegs i desse prosessane vil det være eit stort behov for å få ut informasjon til involverte partar og ålmenta. Vinteren 2020 ville og ein slik nettside hatt ein sentral funksjon både i høve til innrapportering av villreinobservasjonar og vidareformidling av iverksette villreintiltak av kommunar, bedrifter og organisasjonar. Når kvalitetsnorma for villrein skal implementerast i våre område om eit par år vil det og være eit stort informasjonsbehov om denne prosessen. Ein slik side vil og kunne innehalde generell informasjon om korleis ein skal ferdast i villreinfjellet (gjerne i form av filmar), men og oppdatert informasjon om ruter og områder som bør unngåast i periodar.
Utover villrein må nettsida innehalde god og fyldig informasjon om andre verneverdiar som kulturminne, planteliv og landskap.
Den må og innhalda informasjon om verneområda si brukshistorie og nåverande bruk knytt til landbruk, jakt, fiske, friluftsliv og energiproduksjon.
Nettsida må og innehalde kvalitetssikra turforslag for ulike brukargrupper.
I tillegg må ein slik side og innehalde informasjon om opplevingsverdiar, aktivitetstilbod og overnatting/serveringsstader i området.
Nettsida må vise vidare til http://www.nasjonalparkstyre.no/svr/ for utdjupande informasjon om vernereglar, søknadsprosedyrar m.v.
Nettsida sitt innhald må være tilgjengeleg på engelsk i tillegg til norsk.
Nettsida bør innehalde eit opplegg for ein tovegskommunikasjon med brukarane gjennom ein chatt funksjon. Å betene ein slik funksjon vil være svært ressurskrevjande. Derfor må ein gjere ei grundig vurdering før ein eventuelt bestemmer seg for å gjere denne funksjonen operativ.
Etter verneområdeforvaltarane si vurdering bør det ikkje knytast kontoar for facebook og instagram til denne nettsida. Brukarane vil truleg ha eit ønskje om å kunne stille spørsmål og

dele foto og turopplevingar, men å betene slike funksjonar vil krevje meir ressursar vi rår over i dag. Mellom anna må slike funksjonar overvakast nærast kontinuerleg for unngå at uheldig informasjon og kommentarar blir spreidd.

«Konkurrerande nettsider»

Det er viktig at ein slik side ikkje i alt for stor grad vil «konkurrere» med eksisterande nettsider. Her tenkjer ein særleg på www.villrein.no, men og på nettsida til villreinlaget og ulike reiselivsrelaterte nettsider. Når det gjeld www.villrein.no må ein ta sikte på at vår nettside får eit mykje meir lokal/regional vinkling enn det som er dekka på denne.

Kostnadar

Når verdiskapingsprosjektet si driftsavtale går ut i 2023, vil kostnadane til vedlikehald og drift av nettsida komme på om lag kr 30.000,- pr. år. Om ein ønskjer ei driftsavtale som og skal innehalde produksjon av til dømes 10 nyheitssaker i året vil den komme på om lag kr 60.000 pr år.

Etter verneområdeforvaltarane si vurdering må dei årlege kostnadane til drift av nettsida dekkast gjennom verneområdestyret sitt budsjett. Dersom det vil bli behov for meir omfattande oppdateringar av nettsida vil ein kunne søke Miljødirektoratet om tiltaksmidlar.

Innkjøp

Ein tek sikte på å bruke lokale firma til både etablering av nettsida, produksjon av innhald og avtale om drift. Særleg når det gjeld produksjon av innhald ønskjer ein å bruke mange ulike leverandørar med ei stor geografisk spreiing rundt verneområda. Det vil være viktig at alle delar av heia visar att i både tekst, foto, film og andre illustrasjonar.
I og med at prisen for sjølve etableringa av nettsida ikkje vil overstige kr 100.000,- vil det være nok å sende ut førespurnad til minst tre tilbydarar. Ein vil da kunne sleppe eit tidkrevjande arbeid med ein tilbodskonkurranse.
Når det gjeld innhaldet i nettsida, som tekst, foto, film, kart m.v kan dette som nemnt kjøpast inn frå fleire lokale tilbydarar. Også her vil det være mogleg å halde seg under grensa som utløyser ein tilbodskonkurranse.

Verneområdestyret si rolle

Det vil være mest praktisk at verdiskapingsprosjektet står som eigar av nettsida fram til prosjektet er avslutta 31.12.2021. Dette vil og være ein fordel når ein skal inngå avtalar med ulike tilbydarar. Verdiskapingsprosjektet er og verneområdestyret sitt prosjekt og kommunikasjonen mellom dei to vil være god. Det skulle derfor ikkje være nokon fare for verdiskapingsprosjektet legg opp til eit innhald på nettsida som verneområdestyret ikkje kan stå inne for eller inngår avtaler som verneområdestyret ikkje vil følgje opp vidare.
Om det skulle være formelle hinder for at verdiskapingsprosjektet står som eigar og avtalepart, vil verneområdestyret kunne ta denne rolla heilt frå starten.
Verneområdestyret vil uansett overta som formell eigar og drivar av nettsida når verdiskapingsprosjektet blir avslutta.

Verneområdestyret Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/2392-0
Saksbehandler: Guro Sødergren
Dato: 29.04.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	26/20	12.06.2020

Svar på søknad om tillatelse for motorisert ferdsel og graving rundt hytte i Grytdalen hyttefelt i Sirdal kommune, SVR-LVO

Forvalters innstilling

I henhold til naturmangfoldloven § 48 får Elisabeth Vistnes tillatelse til å grave under og rundt hytte med minigraver samt bruke trillebår med belter.

Søknaden er innvilget med disse vilkårene:

- Arbeid med maskin skal utføres så skånsomt som mulig.
- Fyllmassene skal fordeles rundt egen hyttetomt og legges på en naturlig måte som mulig.
- Arbeidet skal være ferdig utført innen 20 juli 2020.

I medhold av kapittel IV, punkt 5.4, bokstav c i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde får Elisabeth Vistnes landingstillatelse til helikoptertransport i forbindelse med frakt av minigraver og trillebår med belter for gjennomføring av restaureringstiltak ved hytte i Grytdalen i Sirdal kommune.

Løyvet gjelder for inntil 10 transporter i perioden 12 juni til 12 juli 2020.

Søknaden er innvilget med disse vilkårene:

- Dersom transporten lander på andres eiendom, må innehaver av løyvet selv innhente samtykke fra grunneier.
- Løyvet skal alltid være med under transporten.
- Løyvet kan trekkes tilbake på kort varsel i perioder dersom hensyn til viltet krever det.
- Dersom det observeres reinsdyr i nærheten av landingspunktet skal turen avventes til faren for forstyrrelser ikke lenger er tilstede.

- For å begrense forstyrrelse for vilt og fotturister skal helikopteret om mulig ikke fly lavere enn 300 meter over bakkenivå.

Saksopplysninger

<u>Bakgrunn for søknaden</u>

Elisabeth Vistnes søker om tillatelse for motorisert ferdsel og graving rundt hytta i Kjerringstøyldalen/ Grydalen gnr/bnr 2/21 i Sirdal kommune, datert 8 mars 2020, samt oppdatert søknad datert 19 april 2020.

Hytteeierne ser tydelig bevegelse i flere av betongsteinene som støtter opp hytten. Terrassen er fjernet for å minske belastningen gjennom vinteren. De ønsker å grave inn under hytten via området som terrassen er. Utgravingen vil skje med hjelp av en minigraver og trillebår med belter. Det er presisert i søknaden at dette kun skal skje rundt hytta. Fyllmassen vil de legge jevnt rundt hytta.

Det planlegges å grave ut slik at det på sikt blir en sammenhengende grunnmur under ca. 1/3 del av hytta (mot vest). Søker ønsker å ha mulighet for å støpe betongsteiner mellom støtten etter hvert, men graver alt ut i år. Videre er det ønskelig med så pass høyde under deler av hytten (ca 1/3) at det enkelt kan lagres ved. Dette ettersom det ikke kan bygges bod på tomten da hytta ligger i rød sone for snøskred.

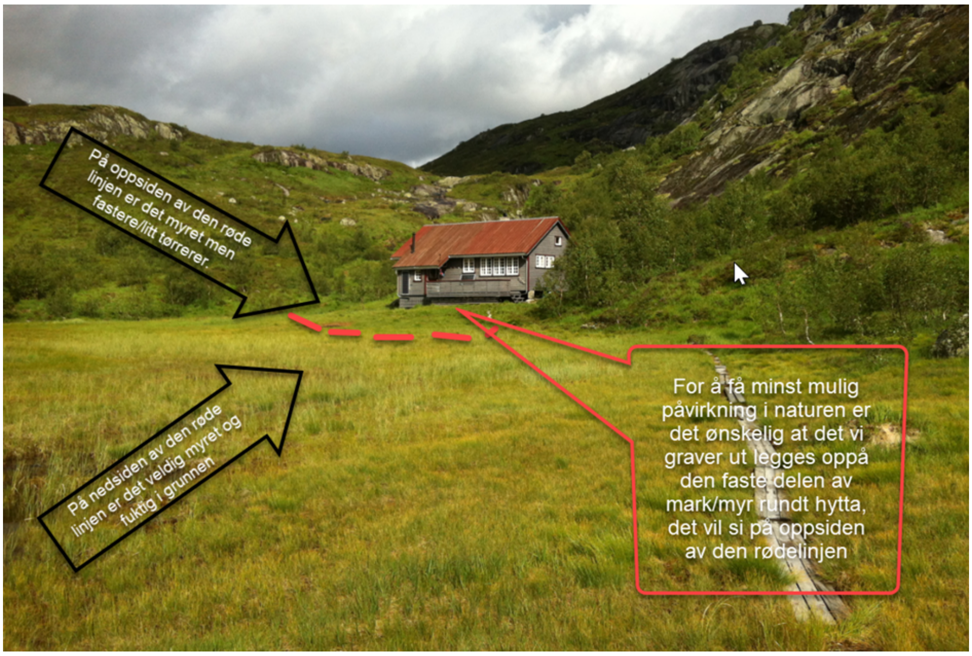

Bilde fra søknad datert 17 april 2020.

For at hytta ikke skal råtne fra undersiden og opp grunnet fuktighet under hytta er det snakk om en tilnærmet grunnmur. Søker er avhengig av flere åpninger der vinden kan bidra til kontinuerlig utlufting. Ved godkjent byggetillatelse på 80 tallet har Sirdal kommune bedt om at det bygges «skjørt» under hytta for å skjule støtter. Det er disse skjørta hytteeier nå vil erstatt med en type luftig grunnmur.

Planen er å fly inn nødvendig utstyr og materialer. Grave ned å erstatte de diagonale betongstøttene og støtte opp hytta for nye 40 år. Bygge ny terrasse tilbake til utgangspunktet og fly tilbake maskinene med helikopter etter ferdig arbeid.

Antall hiv inkluderer hyttenaboer som ønsker å få fraktet inn materialer til utbedring av hytte. Samkjøring av helikopter for å minke antall flyvninger.

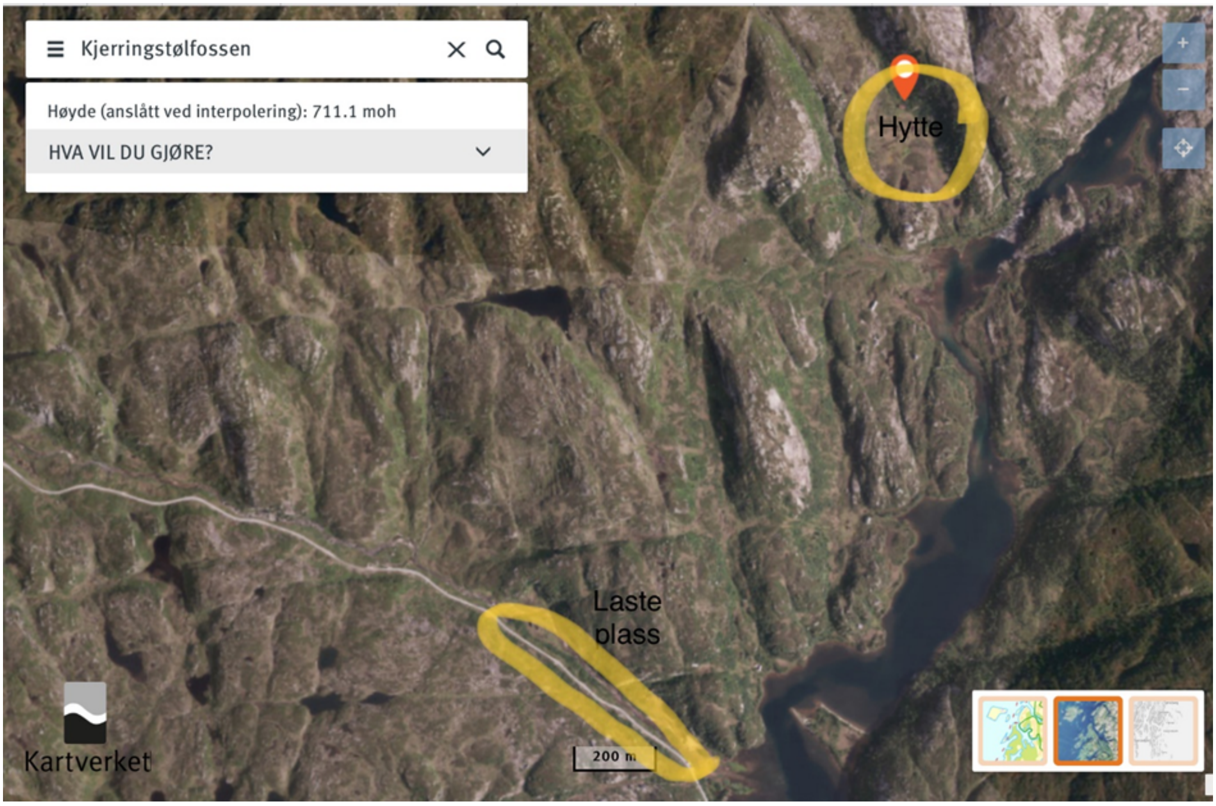

Lasteplass er planlagt fra Grydalslegå. Losse plass i Kjerringstøldalen.

<u>Formell bakgrunn for vurdering og vedtak</u>

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Retningslinjer for byggetiltak Grytdalen, 2006, revidert 2019
- Naturmangfoldloven.

Hjemmelsgrunnlag
Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:
"1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. "

Verneforskriftens kapittel IV punkt 1.1 forbyr inngrep som "*vesentlig kan endre landskapets art eller karakter*".

Naturmangfoldloven § 48, dispensasjon når det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig:

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være utfylt for at dispensasjon kan gis:
1) Tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
2) Tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

Motorisert ferdsel i verneområdet reguleres av verneforskriften kapittel IV, punkt 5. Motorisert ferdsel på land er forbudt i landskapsvernområdet - med en del unntak. Landing med helikopter er også forbudt innenfor verneområdet, også inkludert all henting og transport av passasjerer eller gjenstander selv om landing ikke fysisk finner sted.

Etter punkt 5.4, bokstav c, kan forvaltningsmyndigheten gi dispensasjon til nødvendig luft- og snøskutertransport i forbindelse med frakt av nødvendig material til hytter. Dette er utdypet i kapittel 2.4 i Forvaltningsplan for SVR.

Etter retningslinjer for byggetiltak Grytdalen, 2006, revidert 2019, pkt 10 skal ubebygde deler av tomten bevares uten inngrep i terrenget. Busker, trær og steiner må ikke fjernes.

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Frafjordheiene har forvaltningsmyndighet for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiene landskapsvernområde.

Vurdering

Tiltaket som skal gjennomføres med minigraver og trillebår med belter er nødvendig for at hytta ikke skal få ytterlige skader. Arbeidet skal foregå innenfor egen hyttetomt i en

tidsperiode på 2 uker sommeren 2020. Fyllmassen som graves ut skal legges jevnt utover egen tomt på en naturlig måte som mulig.

Under hytta er det ca. 1/3 av det totale arealet som blir noe endret med utgraving og ny betongstein. Resten av hytte forblir uendret. Ny terrasse blir bygget identisk til slik den var før den gamle måtte rives.

Jf. pkt 10 i retningslinjer for byggetiltak i Grytdalen skal ubebygde deler av tomten bevares uten inngrep i terrenget. Busker og trær skal og større steiner må ikke fjernes. Viktig at fyllmassen som fordeles på tomten legges på en naturlig måte som mulig for å forhindre at terrenget rundt hytten endres vesentlig.

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal fremgå av beslutningen.

Det er registrert trekkveier for villrein i nærheten av området. Området har i liten grad vært utnyttet av villrein de siste årene. De dyrene som bruker området er for det meste voksen bukk og bruken dreier seg for det meste om perioder med sterk nedising. Det er likevel et forvaltningsmål at villreinen skal ta i bruk større deler av Frafjordheiene og dermed bruke området i nærheten av Grytdalen til trekk over mot Frafjord. Grytdalen har vært etablert siden før vernet og det er åpnet for realitetsbehandling av byggesøknader. Det er det eneste området i SVR der det på forhånd er planlagt bygging av nye hytter. Utbyggingen av området og den høye aktiviteten her kan klart ha betydning for villreinens bruk av området til beite og trekk videre mot Frafjord.

Det har blitt registrert flere sårbare rovfugl lokaliteter med rødlistestatus i området rundt Grytdalen, men avstanden til reirlokalitetene er stor nok og til at lite tyder på at dette tiltaket kan ha virkninger for disse. Det er ikke registrert andre arter, økosystemer eller naturtyper som kan ta skade av tiltaket isolert sett.
Kunnskapsgrunnlaget for behandling av søknaden er basert på kartløsninger med innsyn i sensitive data fra Artsdatabanken, Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Agder samt rapporter fra NINA og Norsk villreinsenter.

Kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere i hvilken grad byggetiltaket vil kunne påvirke verneverdiene må vurderes som godt (§ 8 i naturmangfoldloven), § 9 om *føre var*-prinsippet tillegges derfor mindre vekt.

Restaureringstiltaket medfører graving og kjøring med trillebår med belter som vil sette spor i terrenget. Umulig å gjennomføre tiltaket uten at dette vil være synlig, § 10.
Det skal kun graves under hytta, det er fyllmassenes om tas ut som vil være synlig i terrenget rundt hytta. Vilkår i vedtak setter krav til at arbeidet skal utføres så skånsomt så mulig og at massene legges på en slik måte at det raskest mulig vil bli en naturlig del av terrenget rundt hytta. Utsyr skal fraktes inn og ut med helikopter som er den eneste og gunstige metoden å få maskiner inn til hytta. § 12.

Tiltaket kommer ikke inn under § 11 i naturmangfoldloven.

Vilkår for dispensasjon i naturmangfoldloven § 48 er oppfylt og vi mener at tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og tiltaket ikke stride mot vernevedtakets formål.

Konklusjon

Tiltakene som skal gjennomføres er nødvendige for å ikke få ytterlige skader på bygning. Det skal graves ut fyllmasser under hytta ca, 1/3 av hyttas areal. Nye betong steiner skal plasseres og terrasse som er revet skal bygges identisk slik det opprinnelige. Fyllmassene som tas ut under hytta skal fordels innenfor hyttetomt og legges på en naturlig måte som mulig. Hele arbeidet vil ha en tidsperiode på maks to uker. Utstyr skal fraktes inn og ut med helikopter.

Verneområdestyret Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsmuseet Rysstad,
Setesdalsvegen 3273, 4748 Rysstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47
fmavjth@fylkesmannen.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/3743-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 18.05.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	27/20	12.06.2020

Søknad om ettergodkjenning av merking av løype til Skoræ. Åseral kommune.

Forvalters innstilling

Med heimel i verneforskrifta for *Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane landskapsvernområde* kap. 1.3.d gir verneområdestyret Åseral kommune løyve til å merke sommarløypa frå vernegrensa og til toppen av Skoræ på Ljosland slik det går fram av kart i saka. Merking skal skje etter beskrivinga gjeven i *Merkehåndboka 2019.*

Verneområdestyret legg vekt på at Ljosland er peika ut som innfallsport i besøksstrategien for SVR og at stien er godkjend i kommunal sti- og løypeplan. Ved merking av stien vert meir av ferdsla samla i denne. Delar av stien følgjer tidlegare merka sommarløype mellom Ljosland og Knaben.

Saksopplysninger

I samband med høyringa av *Kommunedelplan for friluftsliv Bortelid – Ljosland* i Åseral kom det fram at det allereie var merka ei sommarløype opp til Skoræ på Ljosland, men utan at den var søkt om løyve til dette. I sin uttale til planforslaget i møte 13.12.2019 ba verneområdestyret om at kommunen søkte om ettergodkjenning av merkinga.

Åseral kommune har nå søkt om ei slik godkjenning. Kart over området samt plassering av stien går fram av karta nedanfor. I søknaden skriv kommunen at stien vart merka for om lag 5 år sidan. Skoræ er den høgaste toppen i Åseral og eit populært turmål sommar og vinter. Stien er merka med maling og vardar. Det er også sett opp skilt på toppen og postkasse med turbok.

Kart over området. Saka gjeld merking av stien frå vernegrensa (grøn line) til toppen av Skoær (raudt punkt)

Kart som syner nøyaktig plassering av stien

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde av 28.04.2000
- Naturmangfaldlova.
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane frå 2015
- Besøksstrategi for SVR

Heimelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde vart verna ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Føremålet med vernet er etter kapittel III i Føreskrift om vern av Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa.

Av kapittel 1.3.d går det fram at forvaltningsstyresmakta på nærare vilkår, og når det ikkje strir mot verneføremålet, kan gi løyve til opparbeiding og merking av nye turstiar og løyper.

Vurdering

Naturmangfoldloven har fleire bestemmingar om handheving og sanksjonar ved brot på verneforskrifta. Etter forvaltar si vurdering er ikkje saka av ein slik karakter at desse bør nyttast. Dette utdjupa under vurderinga nedanfor. Det må likevel presiserast at ved søknad om ettergodkjenning skal tiltak vurderast uavhengig av om tiltaket er gjennomført eller ikkje.

Naturmangfaldlova §§ 8 - 12
Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentleg myndigheit. Forvaltingsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane

Kunnskapsgrunnlaget (§8)
Kunnskapen om naturmangfaldet i området er henta frå lokalkunnskap, Miljødirektoratet sin naturbase (www.naturbase.no), database for sensitive artar samt frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt. Ein har og nytta kartlegging gjennomført av Norsk Villreinsenter (NVS-rapport 6/210). Kunnskap om kulturminne i området støtter seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.askeladden.no).

Områda vest for Ljosland har i første rekke funksjon som vinterbeite for villreinen, og då gjerne lenger vest enn sjølve Skoræ. Særleg i vintrar der beita i høgheia isar ned kan desse områda ha ein viktig funksjon, som til dømes vinteren 2020. Gjennom sommarhalvåret kan det også gå att nokre mindre bukkeflokkar. Villreinen nytta området meir tidlegare. Dette kan ha samanheng med at stammestorleiken var større. Ulike ferdselshindre lenger nord kan også spele inn.

Når det gjeld andre artar er det ikkje registrert informasjon om prioriterte artar, truga eller nær truga artar jfr. «Norsk rødliste». Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalde naturtypar, truga eller nær truga naturtypar i aktuelle området.

Ut frå omtalen ovanfor vurderer ein kunnskapsgrunnlaget å vera tilstrekkeleg til å fatte vedtak i saka. «Føre var prinsippet» i naturmangfoldloven § 9 vert difor tillagt mindre vekt i dei vidare vurderingane.

Økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10 i NML
Ljosland er eitt av tre større hytteområde i Åseral med om lag 450 hytteeiningar. Bruken av hyttene og trafikken innover i heia er klart størst om vinteren. Vinterstid vert det preparert skiløyper kring Skoræ via Lakkenstova turisthytte samt over Stigebossheia lenger aust. Fjelltoppen Skoræ ligg om lag fire km. inn frå hyttefelta på Ljosland og er eit mykje nytta turmål sommar og vinter. Tal frå 2016 og 2017 syner at om lag 1300 personar årleg tar turen opp på toppen. Hovudtyngda av ferdsla er i månadane august og september. Anna ferdsel til fots i området er i første rekke knytt til sauehald samt utøving av jakt. Motorisert ferdsel i området er i første rekke i samband med transport inn til eit fåtal driftshytter samt til turisthytta Lakkenstova. Krokvatn ligg ved foten av Skoræ og er påverka av vassdragsreguleringa.

I besøksstrategien for SVR er Ljosland peika ut som ein av totalt 14 innfallsportar til verneområdet. Betre tilrettelegging av stien frå Skorestedjan (der stigninga opp til Skoræ tar til) og inn mot Skoræ er nemnd som tiltak i besøksstrategien. Fram til vernegrensa følgjer stien det vert søkt om den gamle ferdselsvegen mellom Ljosland og Knaben i Kvinesdal. Denne vart

merka for ein god del år attende og før verneområdet vart oppretta. Ved merking av stien heilt til toppen av Skoræ får ein i større grad samla ferdsla.

I besøksstrategien for SVR er kommunale sti- og løypeplanar peika ut som eit viktig verkemiddel for styring og kanalisering av ferdsel. Gjennom slike planar får ein ei heilskapleg tilnærming til styring av ferdsla. Åseral kommune har nå vedtatt ein slik sti- og løypeplan der merking av stien opp til Skoræ ligg inne. Verneområdestyrte hadde inga merknad til etablering/plassering av stien når planen var på høyring utover at den måtte søkast om særskilt.

Kostnadane ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar (§ 11 i NML) og *Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar (§ 12 i NML)*
I forvaltningsplanen for SVR er det eit vilkår om at merking og kvisting skal skje etter merkehandboka gjeven ut av Den Norske Turistforening, Innovasjon Norge og Friluftsrådenes landsforbund. Merking av løypa opp på Skore må følgje tilrådinga i denne.

Konklusjon
Tiltaket vil ikkje stri mot verneføremålet. Ljosland er peika ut som innfallsport i besøksstrategien for SVR og stien er godkjend i kommunal sti- og løypeplan. Ved merking av stien vert meir av ferdsla samla i denne. Delar av stien følgjer tidlegare merka sommarløype mellom Ljosland og Knaben. Det kan gjevast løyve på vilkår.

ST 28/20 Eventuelt